

Salla

In the middle of nowhere

KATJA ROININEN 2022

**Meidän pedagogiikkaa kohti Sallassa
– innovatiivisten oppimisympäristöjen
edistäminen varhaiskasvatuksessa
4/2021-7/2022**

-Taustan valokuva Sallatunturista &
Maskottien piirtäjä: Katja Roininen
-Valokuvan animointi ja maskottien
yhdistely kuvaan: Anastasiya Kasyanenko

Meijän pedagogiikkaa kohti Sallassa 4/2021-7/2022

TAVOITTEET HANKKEESSA:

1. Toimintakulttuuria edistävän toiminnan kehittäminen
2. Arvoperustan konkretisointi yhteisöllisenä prosessina
3. Vastuullisuus kestävästä kehityksestä
4. Tiedolla johtaminen ja yksilöllisen tuen kehittäminen
5. Digitaalisten varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittäminen ja niiden hyödyntäminen pedagogisesti perustellusti. Omien portfolioiden kokoaminen.

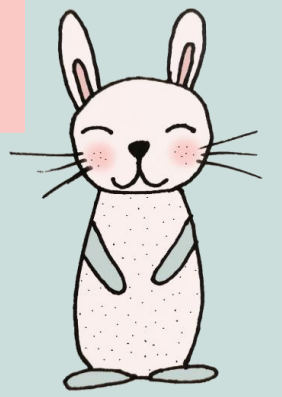
Salla
In the middle of nowhere

Hanke näkyväksi

Hankkeen näkyvyyden lisäämiseksi teimme hankkeesta lyhyen artikkelin paikalliseen Koto-Salla lehteen (3/21)

”Sallan nimipäivää juhlitaan vuosittain komeasti 19.heinäkuuta näyttävällä toritapahtumalla, jossa tekemistä riittää niin aikuisille kuin lapsillekin, lomalaisille ja paikkakuntalaisille. Salla-päivä on Lapin suurin vuosittainen kotiseutujuhla.”
(<https://www.salla.fi/info/salla-paiva/>)

Salla-päivällä teimme hankkeen näkyväksi kertomalla Sallan varhaiskasvatuksesta ja osallistimme kuntalaisia sekä turisteja ja haastoimme heitä pohtimaan unelmien varhaiskasvatusta. Saimme erilaisia ideoita ja ehdotuksia niin sanallisesti, kirjallisesti kuin kuvallisestikin. Ideoita on hyödynnetty Sallan varhaiskasvatussuunnitelmassa sekä toimintakulttuurin kehittämisessä. Samalla brändäsimme meidän maskotit 😊

Toimintakulttuurin kehittäminen: oppimisympäristöt

Kesällä 2021 – harjoiteltiin oppimisympäristön suunnittelua, rakentamista ja välineiden saatavuutta lasten mielenkiinnon kohteista käsin. Katsottiin yhdessä lasten kanssa kuvia erilaisista leikkimaailmoista (Hannelandian kokoamia). Lapset olivat leikkineet jo aiemmin palopelastajia ja kuvissa ollut paloaseman kuva kiinnosti kovasti. Tartuttiin tuumasta toimeen ja suunniteltiin lasten kanssa, millaisia välineitä tarvitsemme leikin rakentamiseen ja haimme yhdessä tuumin erilaisia liikunta- ja askarteluvälineitä. Toteutettiin rata, jota pitkin pääsi sammuttamaan tulipaloa, paloletkuiksi valikoitui hyppynaruja, lisäsammuttimiksi tarvittiin ämpäreitä, osa lapsista leikkasi liekkiä tulipalon merkiksi.

Palopelastaja tehtävä osoitti, että oppimisympäristöjen rakentaminen lasten ideoista ja mielenkiinnon kohteista käsin oli melko vieras asia kasvattajille ja vanhat toimintamallit eivät vielä antaneet uusille toimintamalleille tilaa. Kävimme keskusteluja ja pohdimme erilaisia suunnitelmia ja päädyimme Oph:n luvalla muuttamaan hankkeen suunnitelmaa. Päädyimme siihen, että täällä on vielä enemmän perehdyttävä vasuun, sen velvoittavuuteen, siihen mitä uusin tutkittu tieto sanoo tämän päivän varhaiskasvatuksesta, oppimiskäsityksestä, sensitiivisestä kohtaamisesta, lapsilähtöisyydestä, aikuisjohtoisuudesta ja leikin itseisarvosta.

Rakensimme uuden suunnitelman ja aikataulun, jonka pohjasimme tiedolle, eli aluksi kävimme paljon yhteisiä pedagogisia keskusteluja ja aloimme syventyä tutkittuun tietoon tarkemmin, jonka pohjalta kevätkaudelle 2022 suunniteltiin yhdessä tekemistä, harjoittelua ja suunniteltujen asioiden toteuttamista käytännössä. Näitä arvioitiin viikoittaisissa pedagogisissa tiimeissä loppukevään ajan.

Arvoperusta

Toimintakulttuurin kehittämiseen on kuulunut arvojen läpikäynti ja arvoperustan konkretisointi. Olemme pohtineet niin vasun (2022), kuin Sallan sivistustoimen kuin varhaiskasvatuksenkin arvoja. Ohessa kuva meidän arvotaulusta. Kasvattajien tuli jatkaa arvojen läpikäyntiä myös lasten kanssa ja tehdä heidän kanssa yhdessä erilaisia prosesseja ja tuotoksia ja niiden pohjalta järjestettiin toukokuussa kevätjuhlanäyttely, jossa näkyy myös meidän arvot ja uudet opitut leikkimaailmojen rakentamiset (tästä kuvia tulokset osiossa).

ARVOJEN AIKATAULU

Elo-syyskuu 2021: Juuret Sallassa

Lokakuu 2021: Lapsi- ja perhelähtöisyys

Marraskuu 2021: Enemmän yhdessä

Joulukuu 2021: Kollektiivinen optimismi ja toivon ilmapiiri

Helmikuu 2022: Vastuullisuus (kestävästä kehityksestä)

Maaliskuu 2022: Tiimisisu ja yhteisluottamus

Tätä jatketaan samalla kaavalla seuraavanakin toimintavuotena.

Salla
In the middle of nowhere

Meidän pedagogiikassa tärkein arvoperusta on hyvinvoiva sallalainen lapsi

MEIJÄN ARVOT

YHTEISLUOTTAMUS

TIIMISISU

VASTUULLISUUS

KOLLEKTIIVINEN OPTIMISMI

HYVINVOIVA LAPSI

LAPSI- JA PERHELÄHTÖISYYS

TOIVON ILMAPIIRI

ENEMMÄN YHDESSÄ

JUURET SALLASSA

KOHTAA
KUUNTELE
KESKUSTELE
KANNUSTA

SALLAN KUNNAN SIVISTYSPALVELUIDEN YHTEISET ARVOT

YHTEISLUOTTAMUS

- Usko ja tunne siitä, että me yhdessä:
- pystymme keskittymään oikeisiin asioihin
 - löydämme toistemme vahvuudet ja tuemme sekä hyödynnämme niitä
 - olemme ylpeitä meistä ja toisistamme

VASTUULLISUUS

- Kannamme ekologista, sosiaalista, taloudellista ja kulttuurista vastuuta

KOLLEKTIIVINEN OPTIMISMI

- Uskomme ihmisen hyvyteen.
- Huomioimme kaikkien kanssakulkijoiden ihmisarvon, kukaan ei ole parempi toista.

TOIVON ILMAPIIRI

- Uskomme tulevaisuuteen ja elämän hyvyteen täällä Sallassa.
- Pidämme merkityksellisenä työtämme sivistyspalveluissa.
- Pidämme merkityksellisenä mahdollisuutta oppia ja opiskella koko elämän ajan.
- Pidämme yllä myönteistä ja kannustavaa puhe- ja toimintakulttuuria.

TIIMISISU

- Käsittelemme vaikeita asioita yhdessä.
- Ajatella, innostua ja tehdä yhdessä.
- Ymmärrämme myös toisia näkökulmia, yhtä totuutta ei ole.

SALLAN KUNNAN VARHAISKASVATUKSEN JA MEIJÄN PEDAGOGIIKAN ARVOPERUSTA

HYVINVOIVA LAPSI

LAPSI- JA PERHELÄHTÖISYYS

- Kunnioitus
- Aito läsnäolo
- Vahvuusjuttelu

ENEMMÄN YHDESSÄ

- Avoin yhteistyö
- Monialaisuus
- Oppiva yhteisö

JUURET SALLASSA

- Perinteiden kunnioittaminen
- Luonnonläheisyys
- Yhteisöllisyys

Esimerkkejä siitä, miten arvoja meillä toteutetaan:

"Tiimisisu"

"tasa-arvoisuus..."

"...Olen aidosti läsnä lapselle ja kohtaan hänet."

"...minulla on aikaa kuunnella, kohdata, keskustella ja kannustaa..."

"...Tiimisisu...teemme työtä yhdessä emme yksin."

"Aito läsnäolo..."

"Lapsilähtöisyys...huomioin lapsen tuen ja tarpeet sekä ehdotukset toiminnassa."

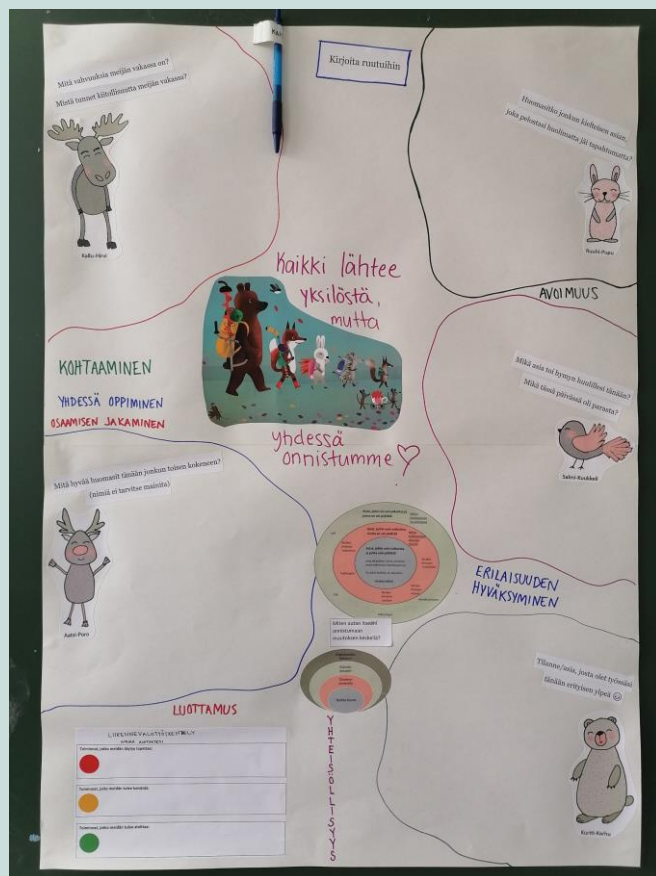
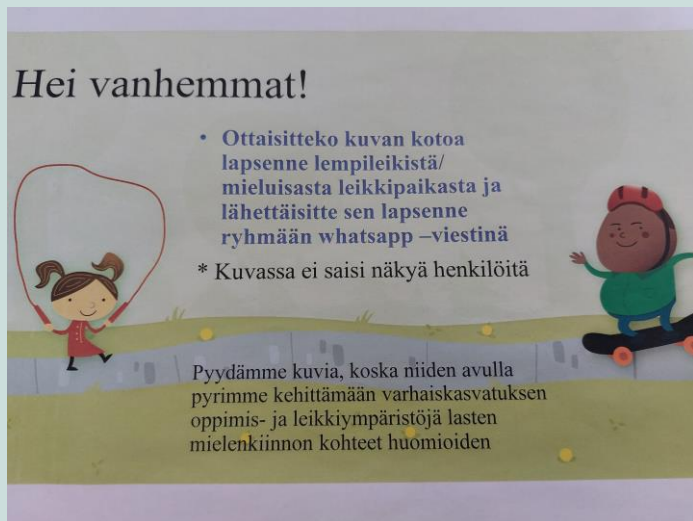
"...pidetään hyvä keskusteluyhteys ja yhteistyö asiassa kuin asiassa."

"hyvinvoiva lapsi..."

"...Asioihin pohditaan ratkaisuja yhdessä..."

Henkilöstökysely 2021

Toimintakulttuurin kehittäminen: osallistaminen, oppimiskäsitys, hyvinvointi

Toimintakulttuurin edistämiseksi on pohdittu nykyistä oppimiskäsitystä (vasu 2022, s. 21), jossa lapsi nähdään aktiivisena toimijana. Kuinka oppimista tapahtuu kaikkialla ja oppimisen lähtökohtana toimivat lapsen aiemmat kokemukset, mielenkiinnon kohteet sekä osaaminen. Lapsi oppii parhaiten voidessaan hyvin ja sensitiivinen kohtaaminen on ensiarvoisen tärkeää. Leikki on lapselle ominaisin tapa oppia, lapsi oppii myös liikkuen, tutkien, kokeillen, itseään ilmaisten sekä luovia menetelmiä käyttäen. Tähän liittyen huoltajia ja henkilöstöä on osallistettu hyvinvointihaasteissa pohtimaan hyvinvointia oppimisen ja yhteisön voiman näkökulmasta. Hankkeen alussa perheitä osallistettiin myös oppimisympäristöjen rakentamiseen lasten mielenkiinnon kohteista käsin.

Toimintakulttuurin kehittäminen: oppimiskäsitys, osallisuus, sallivuus, lapsilähtöisyys, aikuisjohtoisuus

Kasvattajien ryhmätyö oppimiskäsityksestä sekä säännöistä ja sallivuudesta

Saan vaikuttaa itseeni kohdittuviin asioihin. Minua ei kiüsata, olen ainutlaatuisen ja kehoani kunnioitetaan. Saan tasa-arvoista kohtelua. Juuriani ja kulttuuriani kunnioitetaan. Vahvuuteni huomioidaan ja niitä hyödynnetään.

Kun voin hyvin, opin asioita! Parhaiten opin leikin kautta!

Hyvinvoiva lapsi

Minä osaan erilaisia asioita ja saan tehdä itse. Saan opetella uusia taitoja, onnistumisista iloitaan yhdessä. Saan valita leikkini ja toimintani, minun ideoihini ja aloitteisiini vastataan. Saan kokemuksia erilaisista oppimisympäristöistä ja olla lähellä luontoa. Saan leikkiä ja liikkua, kokea, opetella, toimia, ilmaista, osallistua sekä tutkia!

Aikuiset ovat sensitiivisiä ja turvallisia, saan syyliä ja minua huomioidaan. Saan ja uskallan pyytää apua ja minua autetaan. Saan tuntea erilaisia tunteita, minua autetaan niiden tunnistamisessa ja säätylässä ja voin kertoa tunteistani aikuiselle. Minua rohkaistaan ja kannustetaan.

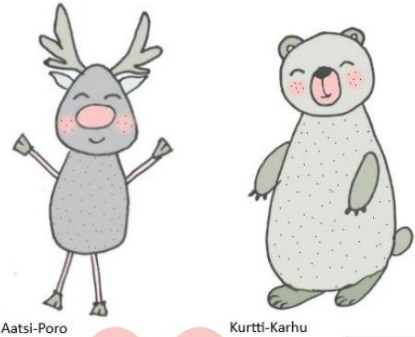
Minulla on tasapainoinen päivä, jossa tärkeintä on leikki ja kohtaaminen. Saan maittavaa ruokaa ja opetella kaikilla aisteilla erilaisia makuja. Saan lepoa ja paljon fyysistä aktiivisuutta. Saan tarvitsemani tukea.

Minä kasvan, opin, harjoittelen ja leikin yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa. Minulla on kavereita, saan vertaiskokeemuksia ja olla osa yhteisöä.

Kuvio 2. Hyvinvoiva lapsi Meijän pedagogiikassa

Upeaa työtä 	Olet ainutlaatuisen 	Olet taitava 	Olet reilu kaveri 	Sinä opit
Olet tosi ystävällinen 	Mielipiteelläsi on väliä 	Olet sinnikäs 	Kiitos 	Ole hyvä
				Olet rohkea

Aatsi-Poro

Kurtti-Karhu

Salmi-Kuukkeli

Mitä on meijän pedagogiikan vahvuusperustainen varhaiskasvatus?

Se on varhaiskasvatusta, jossa...

- hyvinvoiva lapsi on kaiken toiminnan lähtökohta
- opetellaan tunnetaitoja ja huomaamaan hyvää muissa
- löydetään jokaisesta tilanteesta positiivinen asia
- on myötätuntoa itseä ja muita kohtaan
- on läsnäoloa ja syyliä
- erilaisuus on rikkautta
- onnistumiset nostetaan esille ja niistä iloitaan
- Suunnitellaan ja toimitaan yhdessä ja ratkaisukeskeisesti
- vahvistetaan työhyvinvointia
- rakennetaan myönteistä vuorovaikutusta huoltajien kanssa

Toimintakulttuurin kehittäminen: Positiivinen pedagogiikka, sensitiivinen kohtaaminen ja yhteisöllisyys

Hankkeen yksi tavoitteista on arvoperustan (vasu 2022, s. 20) konkretisoiminen ja meidän pedagogiikan yksi arvoista on ”enemmän yhdessä”. Tätä edistääksemme ensin hyvinvoivan työyhteisön näkökulmasta aloitimme kasvattajien yhteisölliset hetket: ”kahvit kamuille”, kerran kuukaudessa jokainen ryhmä vuorollaan järjestää jonkin teeman mukaisen yhteisöllisen kahvitaunon.

Toimintakulttuurin kehittämiseen liittyen olemme käsitelleet vuorovaikutuksen ja kohtaamisen tärkeyttä varhaiskasvatuksessa positiivisen pedagogiikan ja sensitiivisen kohtaamisen (vasu 2022, s. 32) kautta. Olemme pohtineet mitä tarkoittaa hyvinvoiva lapsi ja miten lapsi oppii. Olemme myös keskustelleet siitä, miten jokainen kohtaaminen jättää jäljen lapseen.

Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa on:

- Lapsen hyvinvoinnin edistämistä
- Lapsen hyväksymistä ja arvostamista juuri sellaisena kuin hän on
- Hyvään keskittymistä, myönteistä suhtautumista asioihin
- Lapsen mahdollisuuksiin uskomista
- Lapsen luonteen rakentamista
- Lapsen välittävää kohtaamista ja pedagogista rakkautta
- Korkealaatuista pedagogista toimintaa

LAKI
EDELLYTTÄÄ
VAKALTA
NÄITÄ!

Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa EI ole:

- Negatiivisten tunteiden ja kokemusten kieltämistä
- Haasteiden välttelyä ja kaunistelua
- Kesto- tai yltiöpositiivista ajattelua
- Vaatimuksista tinkimistä tai lasten puolesta tekemistä
- Curling-kasvattamista
- Epäaitoa tai ansaitsematonta kehumista
- Epäasiallisen tai –kunnioittavan käytöksen hyväksymistä

Toimintakulttuurin kehittäminen: osallisuus, sallivuus, lapsilähtöisyys, aikuisjohtoisuus

Hankkeessa olemme syventyneet vahvasti tiedolla johtamiseen ja sen menetelmiin. Olemme keskustelleet tiimeissä ja tuottaneet materiaalia uuden vasun mukaisesta toiminnasta luoden käytänteitä ja työkaluja meidän pedagogiikkaan.

Pedagogisissa tiimeissä olemme pohtineet mitä varhaiskasvatus oli ennen ja mitä nyt, mitä hyvää vanhassa on, entä uudessa ja miten vanhassa olevia hyviä asioita voimme hyödyntää uudessa toiminnassa.

Vaka/esiopetus ennen ja nyt

NYT

- kokopäiväpedagogiikka: pedagogiikka, oppiminen ja oivaltaminen on läsnä kaikissa tilanteissa, myös siirtymissä
- suunnittelu, toteutus ja arviointi yhdessä lasten kanssa, aikuisjohtoinen, mutta lapsilähtöinen, lapsen etu edellä kaikessa
- jokaisella kasvattajalla vastuu pedagogiikan toteuttamisesta
- yhteinen tiedon hankinta, oivaltaminen, kokeileminen, erehtyminen
- leikin, liikunnan ja osallisuuden tärkeys kaikessa toiminnassa ja oppimisessa
- inkluusio, osallistava opetus ja kasvatus
- sensitiivisyys, positiivisuus, vahvuudet
- vasut, esiopsit velvoittavia, puutteista on jokaisella ilmoitusvelvollisuus (esim. ei toimita vasun mukaan)
- lapsi ajattelee, oppimaan oppiminen
- kehollinen oppiminen, elinikäinen oppiminen

ENNEN

- päivähoito, säilöntää huoltajien työn ajaksi
- toimintatuokiot
- siirtymät jonottamista ja hiljaa olemista
- pedagogiikka opettajalla
- aikuislähtöinen – aikuinen sanoo, lapsi tottelee, aikuisen etu ja tunne edellä
- vahva aikuisen auktoriteetti, äänen korotus jne.
- istutaan suurina ryhminä piireissä, ollaan hiljaa, kuunnellaan ja siten opitaan
- integraatio, segregaatio
- vasu ei ollut velvoittava
- diagnoosi edellä, 'vikojen ja epäkohtien' kautta
- lapsi tottelee
- "tiedon kaataminen päähän"

Inkluusio on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden, osallisuuden, yhteisöllisyyden, erilaisuuden arvostamisen, kestävän kehityksen, väkivallattomuuden, oikeuksien, luottamuksen, myötätunnon, rehellisyyden, ilon, rohkeuden, myönteisyyden ja kauneuden toteutumista käytännössä

Segregation

Integration

Inclusion

Kasvatustyyylit

Vapaa

- *toistuvasti lapsi päättää ja määrää, esim. mitä syödään, minne mennään ja milloin, tuleeko lapsenvahtia ja kuka se on
- *aikuinen jättää kokonaisvastuun lapselle
- *järkviä ja perusteltuja rajoja ei ole
- *ollaan kavereita, huoltajuus sivuutetaan

Aikuisjohtoinen, lapsilähtöinen

- *aikuisen ohjaamaa tavoitteiden mukaista toimintaa, joka koostuu lasten mielenkiinnon kohteista, tarpeista ja osallisuudesta
- *kasvatus rakennetaan vahvalle yhteydelle
- *kiinnostus, kannustus, tuki, keskustelut, yhteys

Aikuislähtöinen

- *aikuinen sanoo, lapsi tottelee
- *aikuisen etu ja tunne edellä
- *vähän kiinnostusta, epäjohdonmukaisuus, rankaisevuus, ei keskustelua, lasten keskinäinen vertailu, vähäinen kiitoksen antaminen

Toimintakulttuurin kehittäminen: Monipuoliset työtavat meijän pedagogiikassa

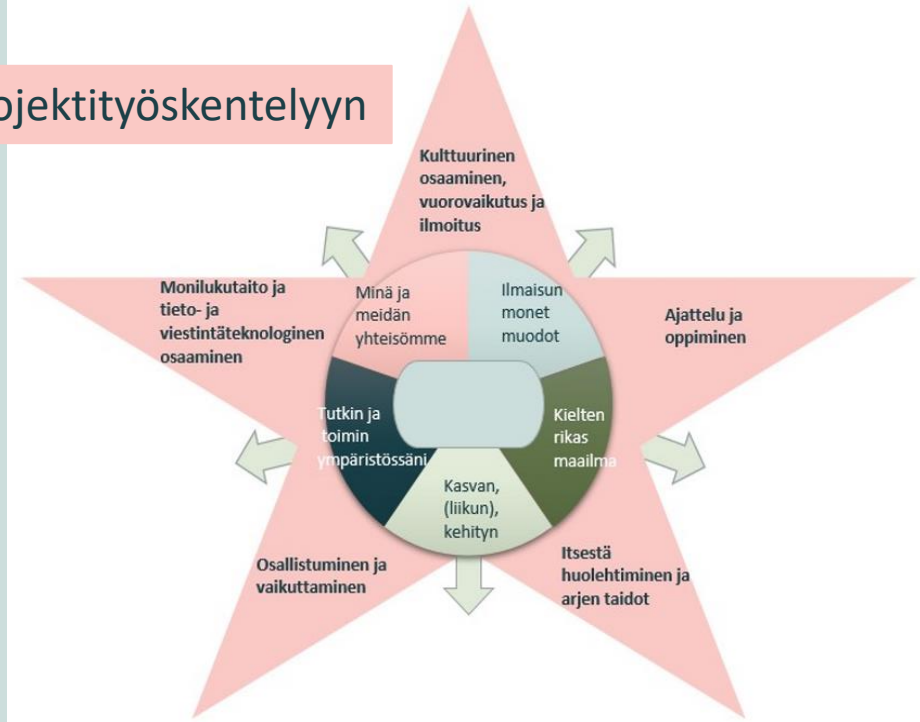
Meijän pedagogiikan monipuolisiksi työtavoiksi olemme sopineet leikkipedagogiikan, joustavat ryhmittelyt sekä projektityöskentelyyn. Näiden monipuolisten työtapojen mukaisesti harjoittelimme yhdessä tarinallisen leikin aloittamista ja sen ympärille rakennettavia oppimisympäristöjä.

Aloitimme koko talon yhteisen Karhu ja Kettu -tarinaan pohjautuvan leikkiprojektin. Projekti aloitettiin muutaman kasvattajan, projektikoordinaattorin sekä johtajan työstämällä mininäytelmällä. Projektia varten työstettiin yhdessä myös erilaisia pedagogisia leikkisalkkuja, jotka tukevat pedagogista toimintaa, toimintaan virittäytymistä sekä leikkiä ja leikkimaailman rakentamista.

Karhu ja Kettu- projektissa oli mahdollista hyödyntää myös digitaalisuutta Karhu ja Kettu sovelluksen avulla, jossa voi opetella lisäksi saamen kieltä. Karhun ja Ketun matka ottaa myös kantaa ilmastonmuutokseen ja tätä kautta päästiin pohtimaan vastuullisuutta kestävästä kehityksestä.

Tähtilomake projektityöskentelyyn

Pedagogisten leikkisalkkujen koostamista opetiimissä

Kuvia koko talon yhteisestä Karhu ja Kettu leikkiprojektista

Toimintakulttuurin kehittäminen: oppimisympäristöt

Kuva opetiimistä, jossa ollaan aamunuotiolla pohtimassa, mitä pedagoginen leikkisalkku tarkoittaa ja mitä se voi pitää sisällään ja millaista toimintaa aamunuotiolla järjestetään.

Keväällä 2022, kun olimme perehtyneet enemmän vasuun ja hyödyntäneet tiedolla johtamisen menetelmiä, palasimme tarkemmin oppimisympäristöihin ja niiden rakentamiseen. Aloitimme yhteisen ja yhteisöllisen kokoontumisen harjoittelun muokkaamalla aamupiirit aamunuotioiksi. Aamunuotiot ovat lapsilähtöisiä ja osallistavia. Tavoitteenamme oli purkaa pois kasvattajalähtöiset, istumiseen rakentuneet piirit ja muodostaa aamunuotio, jossa kohdataan koko ryhmä yhdessä, luoden ryhmään kuulumisen tunnetta (vasu 2022, s. 21). Aamunuotio alkaa ryhmän omalla yhteisesti sovitulla tervehdyslaululla, jonka jälkeen aamunuotiolla toteutetaan osallistavaa, innostavaa, liikkumista tukevaa toimintaa, jolla innostetaan myös tulevaan pienryhmätoimintaan. Aamunuotion loppuksi jakaannutaan erilaisin menetelmin joustaviin pienryhmiin leikkimään.

Eläinten aamunuotio kevätjuhlanäyttelyssä.

Ryhmään rakennettu aamunuotio. Kolmen ryhmän tiloihin on tuotu älytaulut, joilla voidaan luoda tunnelmaa aamunuotiolle sekä hyödyntää niitä digitaalisesti pedagogisessa toiminnassa.

Toimintakulttuurin kehittämiseen ja meidän pedagogiikan uudistamiseen on kuulunut mm. käsite lapsilähtöisyys sekä välineiden saatavuus (vasu 2022, s.35). Olemme pohtineet pedagogisissa tiimeissä, miksi ja miten välineet tulisi olla saatavilla. Harjoittelimme myös rakentamaan oppimisympäristöjä siten, että välineet ovat esillä, lasten saatavilla ja houkuttelevat niin lasta kuin kasvattajaakin leikkiin.

AIKUISEN AKTIIVINEN
OSALLISTUMINEN
LÄSNÄOLO LEIKISSÄ
JA MUISSA TILANTEISSA

Kasvattajien ryhmätyö
kasvattajien
osallistumisesta leikkiin.

Meidän pedagogiikassa oppimisympäristöjen rakentamisessa on tärkeintä huomioida leikki ja leikin mahdollisuudet, siksi rakennamme tiloihimme leikkitarjoumia ja leikkimaailmoja. Leikkitarjoumat luovat tiloista innostavia ja leikkiin kutsuvia. Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa, mutta henkilöstön vastuulla on luoda tiloihin leikkimaailmojen perustat, jotka täydentyvät lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan.

Meidän pedagogiikassa leikkejä ei siivota koreihin, vaan ne kerätään omille paikoilleen leikkitarjoumiksi seuraaville leikkijöille. Jokaisella leikkiympäristöllä on oma tarinansa, joka kehittyy lasten leikeissä. Kasvattajan mallintaessa leikkitarjoumien rakentamista lapset oppivat yhteisöllisesti pitämään huolta ympäristöstään ja kunnioittamaan sitä. Leikin ollessa pitkäkestoinen, yhdessä aikuisen kanssa voidaan päättää, että leikin voi jättää paikalleen ja sitä voidaan jatkaa myöhemmin.

Yhteistyötä Hannelandian kanssa

Muutoksia
oppimisympäristöissäm
me

Leikki keskiöön. Kun lapsi
tulee huoneeseen, hän
astuu leikin maailmaan.

Ennen

Nyt

Ennen tilat olivat rakennettu rauhalliselle pöytätyöskentelylle. Perehdyimme vasuun (2022) ja pohdimme turhan istuttamisen käytäntöjä (vasu 2022, s. 90) ja aloimme yhteistyössä Hannelandian kanssa rakentaa oppimisympäristöjämme leikkiin kutsuviksi ja sellaisiksi, että ne kertovat, mitä kasvattajana odotetaan lapsilta. Muutimme leikkinurkkatiloja koko ryhmätilan leikkimaailmoiksi.

Kun oppimisympäristöjä rakennetaan leikkiin kutsuviksi, auttaa se myös kasvattajia leikkimään ja opettamaan leikin kautta.

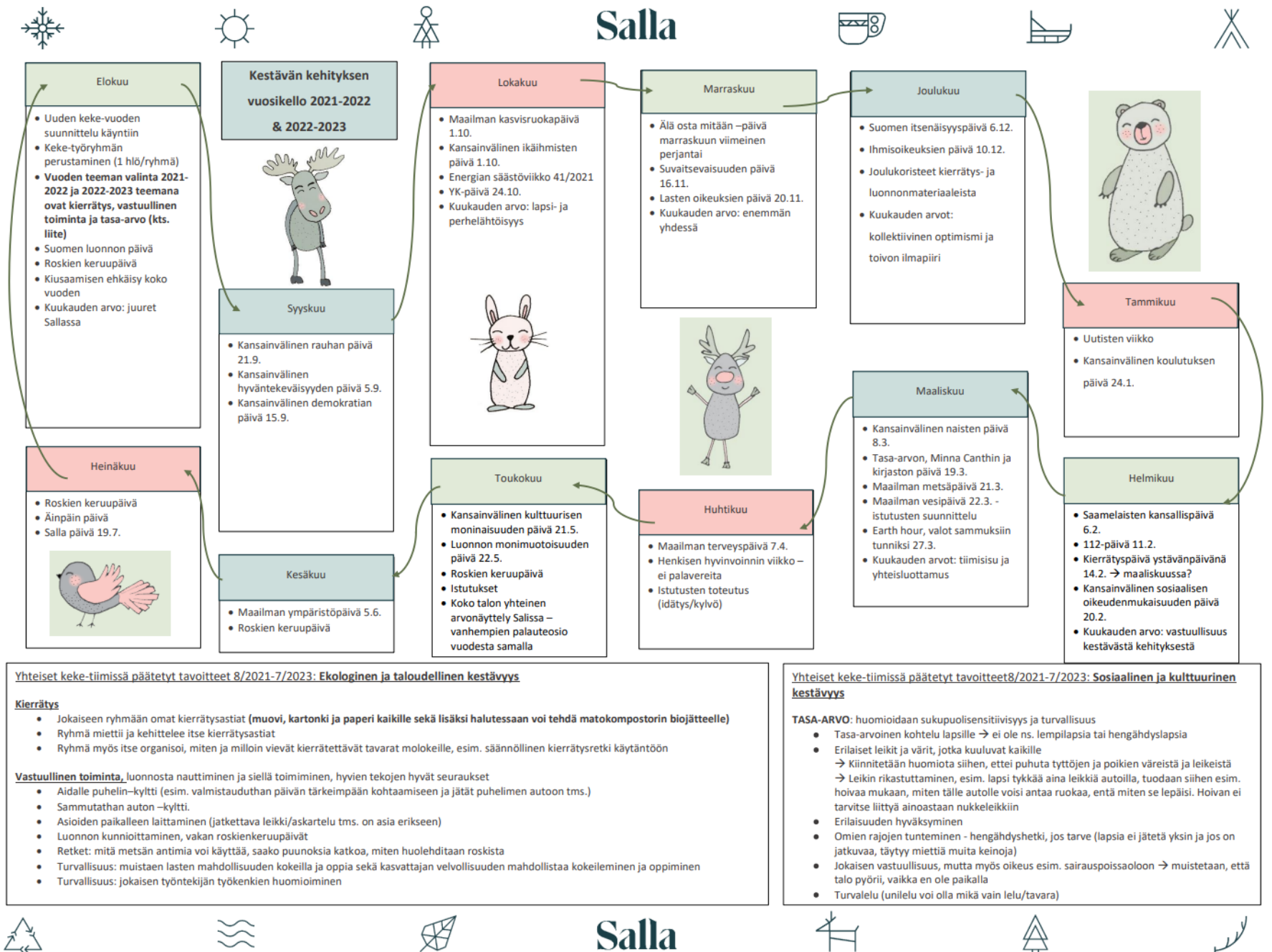
Oppimisympäristöjä yhdessä rakentaessa korostuu myös yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen sekä uuden oppiminen.

Vastuullisuus kestävästä kehityksestä

Kestävän elämäntavan (vasu 2022) edistämiseksi loimme meidän pedagogiikan kestävän kehityksen vuosikellon. Perehdyimme yhdessä kasvattajien kanssa pedagogisissa tiimeissä kestävän elämäntavan merkityksiin, YK:n 2030 agendaan sekä Sallan matkailun ja vastuullisuuden asiakaslupauksiin. Näiden pohjalta koostimme meidän pedagogiikan kestävän kehityksen vuosikellon.

Tiedolla johtaminen ja yksilöllisen tuen kehittäminen

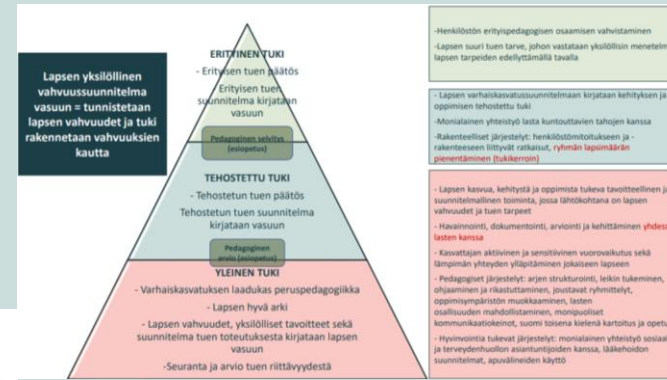
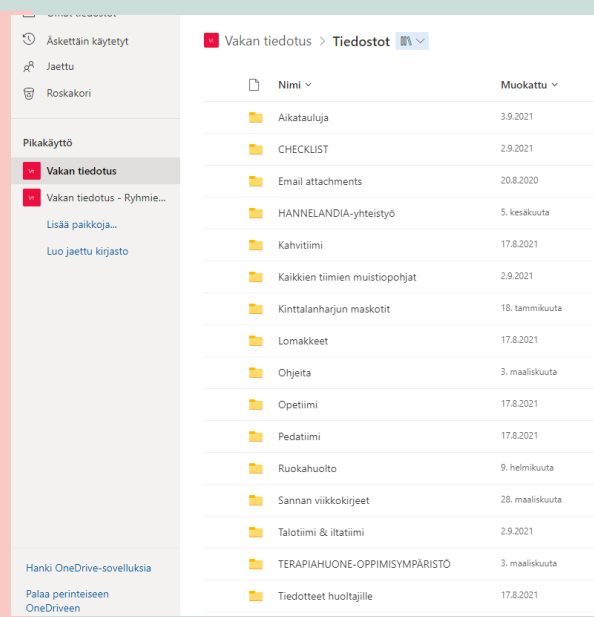
Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksen alakerran tilaan eli "monttuun", rakensimme aikuisten oppimisympäristön, jossa on pidetty pedagogisia tiimejä, koostettu pari- ja ryhmätöitä sekä katsottu koulutuksia suurelta screeniltä.

Tuen keinoja

- LÄMMIN VUOROVAIKUTUS, SENSITIIVISYYS KOKO RYHMÄN ILMAPIIRINÄ
- LEIKKI, FYYSINEN AKTIIVISUUS
- strukturoitu ympäristö ja kuvien jatkuva käyttö auttavat jokaista lasta hahmottamaan ja muistamaan asioita
- hyödynnetään myös muita puhetta tukevia kommunikointikeinoja: tukiviittomat, esineet jne.
- nopea tikku-ukkojen piirtäminen ja tapahtumaketjun läpikäyminen sarjakuvamaisesti etenkin ristiriitatilanteisiin --> lapsi kiinnostuu seuraamaan piirustusta, saa tuotua tapahtuman tunteensa, ajatuksensa ja toimintansa. Konkreettisen asian käsittelyn myötä lapsi voi hahmottaa helpommin, miten olisi voinut toimia paremmin ja miten tilanteen voisi korjata
- Lasten palautteeseen reagoiminen

Hankkeen tavoitteista tiedolla johtamista varten päätettiin työstää digitaalisesti käytettävissä oleva tietovaranto. Tiedustelimme erilaisia mahdollisuuksia rakentaa pilvipohjaista tietovarantoa. Henkilöstön toiveesta uusien tunnusten alle rakennettavia tietovarantoja ei kuitenkaan tehty, vaan päädyttiin rakentamaan tietovaranto vakan yhteiseen pilvitallennukseen "vakan tiedotukseen", jonne jokainen työntekijä pääsee kirjautumaan omilla sähköpostitunnuksillaan.

Ryhmässä käytettyjä yleisen tuen menetelmiä

- Kuvat
- Strukturi -->
- Ennakointi
- Aikuisilla yhteiset toimintamallit, joista tuki toimi ei ole paikka)
- Aikuisen viereessä ja läsnä (esim. tukitoimi ei ole paikka)
- Pikapiirtäminen
- Ensin-sitten ohjeet, voi vaatia hyvin pieneen pilkkomista
- Sanoittaminen arjen keskellä
- Jonotoukka – jonon ensimmäinen vaihtuu
- Pienryhmät, joustavat ryhmittelyt
- Timetimer
- Keskittymis- ja rauhoittumistavarat (tiimalasi, glitterpurkki, nystyrät, painopeitot, painolelut, painotynnyt)
- Itsesäätely- ja rauhoittumisen keinot (hengityssormi, hengityssassa, haista kukkaa-puhalla kynttilä, hengityskukka, kiukkukäpy, aikuisen syli ja kosketus lapsen niin halutessa, aikuinen laskeutuu lapsen tasolle, rauhoittumispesä, kiukun huuto ja työntäminen pois)
- Sipsutusnauha pöydissä, jumppanaru tuolin jalkoihin

Lapsen tuen kehittämisen osalta olemme opetiimeissä pohtineen lapsen tukea ja tuen kolmitasoisuutta sekä miettineet ryhmässä käytettäviä kasvattajien menetelmiä tuen toteuttamiseksi.

Tavoitteena on ollut myös Sallan oman yleisen tuen valikon eli Kurtti-Karhun pesän rakentaminen, mutta sen osalta aikamme loppui kesken.

Vakan tiedotus - digitaalisen tietovarannon lisäksi tiimien muistiot ja hankemateriaalit on koottu myös toimiston hankekansioon.

Digitaalisuus ja monilukutaito

Ryhmille luotiin pedagogisen digitaalisen työskentelyn tueksi ja lisäämiseksi (vasu 2022, s. 26) sovellusluettelot alle 3-vuotiaille sekä 3-6-vuotiaille. Sovellukset on jaoteltu oppimisalueittain, jolloin monilukutaidon ja digitaalisen osaamisen työskentelyn yhdistäminen vasuun on selkeää.

Digitaalisten välineiden käyttöä harjoittelimme yhdessä perusteista alkaen tablettityöpajassa. Työpajassa harjoiteltiin tekemään mm. animaatioita, joista kasvattajat innostuivat ja uusi osaaminen otettiin heti käyttöön lasten kanssa.

Tehtävä 2.

QR-koodit:

Avaa play kauppa

Etsi sovellus QR-viivakoodinlukija (suomeksi)

Lataa ja asenna sovellus laitteellesi

Toimiston eri tiloihin on piilotettu 6 QR-koodia. Etsi ne koodi kerrallaan, avaa QR-sovellus ja skannaa koodi. Näet sen alle piilotetun kirjaimen, kirjaa/paina muistiin. Yhdistä lopuksi kirjaimista sana. Yksi kooeista on vihjekuva 😊

Aikaa 15min

Tabletti-työpaja

Tehtävä 3.

Animaatio:

Avaa play kauppa

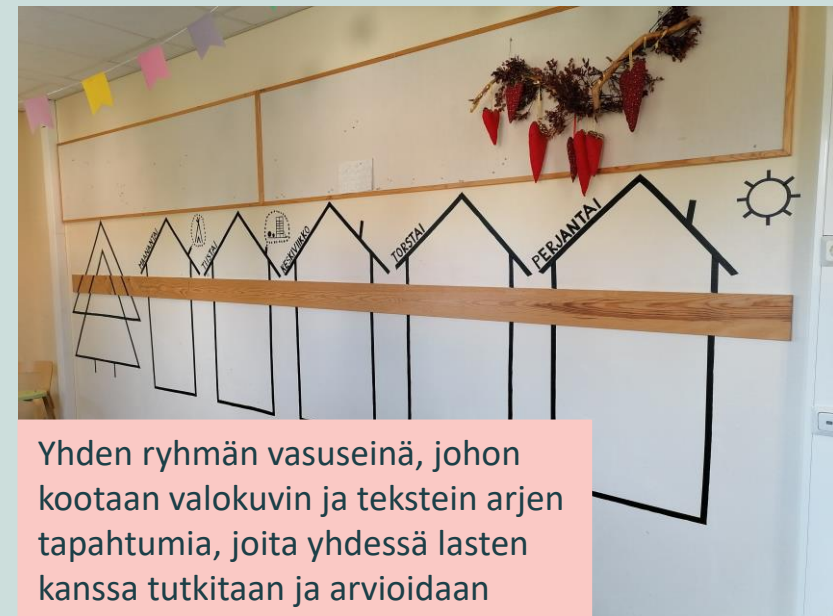
Etsi sovellus stop motion studio -sovellus, lataa ja asenna se laitteellesi

Jakautukaa kahteen ryhmään ja valitkaa esineet animaatioon

Liikuta esinettä vähän kerrallaan ja ota kuva jokaisesta muutoksesta

Kun kuvat on otettu, voit tuottaa tarinalle myös ääntä painamalla mikrofonin kuvaa

Aikaa 15 min, jonka jälkeen katsotaan videot.

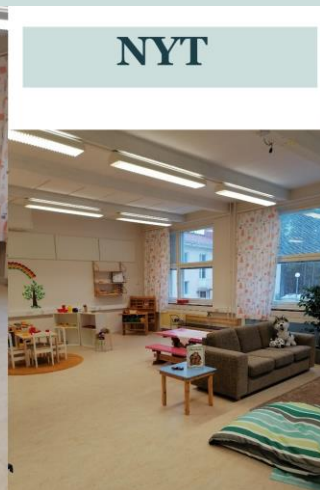
Yhden ryhmän vasuseinä, johon kootaan valokuvien ja tekstein arjen tapahtumia, joita yhdessä lasten kanssa tutkitaan ja arvioidaan

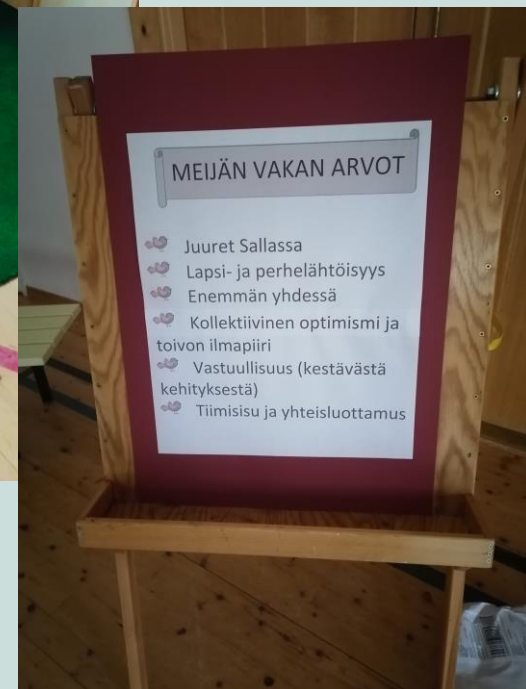
Tulokset ja vaikuttavuus

Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa ja kuvista on upeasti nähtävissä, millaista muutosta meidän pedagogiikassa on saatu aikaan. Leikki näkyy arjessa vahvemmin, oppimisympäristöt ovat muokkaantuneet, välineet ovat saatavilla ja kasvattajat leikkivät lasten kanssa enemmän ja ovat innostunut oppimisympäristöjen rakentamisesta.

Tietoa varhaiskasvatuksen periaatteista on nyt enemmän ja materiaalia aiheesta on helposti saatavilla.

Ensimmäinen muutosaskel kohti vasun mukaista toimintaa on nyt otettu ja tästä on hyvä jatkaa kehittämistä.

Arvot, leikin itseisarvo ja yhteisöllinen toiminta on korostunut. Leikkitarjoumien rakentamisen taito on opittu, jonka kevätjuhlanäyttely osoitti. Näissä kuvissa on nähtävissä kasvattajien taidonnäyte.

Arviointia – mitä tehdä toisin ja mitä jatkossa?

Kasvatustyylit

Vapaa

- *toistuvasti lapsi päättää ja määrää, esim. mitä syödään, minne mennään ja milloin, tuleeko lapsenvahtia ja kuka se on
- *aikuihin jättää kokonaisvastuun lapselle
- *järkeviä ja perusteltuja rajoja ei ole
- *ollaan kavereita, huoltajuus sivuutetaan

- ★ **Aikuisjohtoinen, lapsilähtöinen** ★
- *aikuisen ohjaamaa tavoitteiden mukaista toimintaa, joka koostuu lasten mielenkiinnon kohteista, tarpeista ja osallisuudesta
- *kasvatus rakennetaan vahvalle yhteydelle
- ★ **Kiinnostus, kannustus, tuki, keskustelut, yhteys** ★

Aikuislähtöinen

- *aikuihin sanoo, lapsi tottelee
- *aikuisen etu ja tunne edellä
- *vähän kiinnostusta, epäohdonmukaisuus, rankaisuus, ei keskustelua, lasten keskinäinen vertailu, vähäinen kiitoksen antaminen

Suurin kompastuskivemme hankkeessa on ollut käsitteistö ja sen sisäistäminen. Alkuun oli hieman yllätys, että käsitteet ja vasun sisältö oli henkilöstölle vielä kovin vierasta ja heti alussa käytännön tekemisestä saimme palautetta liian nopeasta uuden haltuun ottamisesta, joten nopeasti muutimme suuntaa ja aloimme perehtyä tarkemmin vasuun ja sen mukana tuomiin muutoksiin ennen käytännön tekemistä. Aikaa olisi kuitenkin tarvittu paljon enemmän, sillä muutoksen tuomien tunteiden ja ajatusten lukkoja alkoi avautua hiljalleen vasta loppukeväästä ja alkukesästä 2022.

Hankkeen loppuvaiheella olemme pohtineet, että olisi voinut olla parempi jatkaa käytännön tekemistä vasuun perehtymisen rinnalla, sen sijaan, että perehdymme vain tietoon ja vasta sen jälkeen teimme yhdessä.

Nyt on luotu puitteet ja rakenteet ryhmiin ja toimintakulttuuriin ja innostuksen kipinä on sytytetty. Seuraava askel on näiden juurruttaminen pysyvästi toimintakulttuuriin.

